

Pozemkové spoločenstvo bývalých urbarialistov v Liptovskom Trnenci – správa OLH na RZ dňa 7.4.2018 o hospodárení v roku 2017 .

Vážení prítomní !

Rok 2017 bol prvým rokom platnosti **Programu starostlivosti o les /PSL/** vypracovaným pre roky 2017-2026. Tento základný dokument pre vlastníka lesa /predtým nazývaný LHP/ vypracovala poverená firma Slovenská lesnícka spoločnosť, a.s., so sídlom v Banskej Bystrici a schválený mal byť v septembri 2017. O dôvodoch, prečo k dnešnému nenadobudol právoplatnosť, vás informoval v správe predseda PSBU.

Nová informácia z tohto týždňa - Okresný úrad Žilina, Odbor opravných prostriedkov, Referát lesného hospodárstva, vydal dňa 4.4.2018 Rozhodnutie, ktorým schvaľuje návrh PSL pre náš lesný celok Liptovský Mikuláš 1. Dúfame, že nedôjde k ďalším odvolávaniam a PSL bude konečne schválený!

Hospodárenie v lesoch

Hoci vetrová kalamita Žofia spôsobila škody v lesoch vášho PS ešte v máji 2014 /t.j. pred 4 rokmi/, stále ju pripomíname ako príčinu dnešných problémov. Po každej vetrovej kalamite zákonite v rámci prírodných procesov nasleduje v smrečinách premnoženie podkôrneho hmyzu a PSBU drevo napadnuté podkôrnikmi spracováva nepretržite v rokoch 2015 – 2016 – 2017 a ťažba suchárov pokračuje aj v roku 2018 !!! Predaj takto poškodeného dreva zákonite prináša vlastníkovi lesa vysoké finančné straty.

Vlastné hospodárenie v lesoch sa riadi podľa Zákona o lesoch č. 326/2005 Z. z., v znení neskorších predpisov, ako aj ďalších právnych noriem, ktoré ovplyvňujú hospodárenie / oi. hlavne zákon o ochrane prírody / . Ide o činnosť zameranú na pestovanie lesa, ochranu lesa a osobitnú činnosť potrebnú na zabezpečenie trvale udržateľnej funkcie lesov.

Po každej ťažbe vzniká v lesnom poraste holina, ktorú PS musí vyčistiť a v zákonnej lehote zalesniť. Starostlivosťou v ďalších rokoch o vysadené mladé kultúry sa vlastníka lesa snaží dopestovať štádium zabezpečeného mladého lesného porastu. Pritom hovoríme len o období prvých 8-10 rokov po ťažbe, ktoré sú mimoriadne finančne náročné. Nasleduje výchova mladín, ktorá je taktiež stratová, a to až do veku cca 50 rokov. Vypestovanie dospelého lesa v našich podmienkach trvá 80 – 100 rokov.

Týchto pár podrobností som si dovoľil pripomenúť aby ste aspoň vy ako prítomní vlastníci mali predstavu, koľko povinností musí vaše PS splniť pri obhospodarovaní lesa. Preto sa treba rázne postaviť proti aktivitám niektorých mimovládnych združení /dokonca s podporou MŽP /, ktoré sa prezentujú „zaručenými“ informáciami o úbytku lesov na Slovensku, zlom hospodárení v NP a volajú po obmedzení vašich vlastníckych práv. Tieto problémy budete dnes riešiť v samostatnom bode programu.

PSBU pri hospodárení v lesoch musí dodržiavať **Program starostlivosti o les /PSL/** Za jeho plnenie zodpovedá spoločenstvo prostredníctvom výboru v spolupráci s odborným lesným hospodárom. OLH riadi činnosť v lese po odbornej stránke a všetky vykonané práce zapisuje do LHE. V tomto PS je taktiež odborne spôsobilou osobou pre pestovanie sadbového materiálu v lesnej škôlke.

Dôkazom toho, že PSBU hospodári v našich lesoch zodpovedným spôsobom je skutočnosť, že od roku 2009 je **držiteľom certifikátu trvalo udržateľného obhospodarovania lesov PEFC** /s platnosťou do 19. 10. 2022 /.

Lesné porasty:

Podľa nového PSL PSBU vlastní **lesné pozemky /LPF/ o výmere 959,62ha**, v tom sú zahrnuté lesné porasty 937,10ha a neporastová plocha 22,52ha. Došlo k zvýšeniu výmery lesných porastov o plochu zalesnenú cez projekt financovaný z eurofondov.

Rozdelenie podľa katastrálnych území : k.ú. L. Trnovec 921,95ha

k.ú. L. Matiašovce 15,15ha.

Rozdelenie podľa stupňov ochrany prírody : 1.SOP - 7,94ha - 0,85% výmery

2.SOP - 229,27ha - 24,47%

3.SOP - 19,90ha - 2,12%

4.SOP - 0 ha

5.SOP - 679,99ha - 72,56%.

PSBU hospodári v lesných porastoch len v 1.-3.SOP - na výmere 257,11ha – 27,4% !!!

Teraz podrobnejšie k jednotlivým prácam vykonaným v rok u 2017 - vid' priložené tabuľky!

Ťažbové práce

V roku 2017 sa na pozemkoch PSBU vyťažilo drevo v objeme **6.418 m3** .

- **110m3** bolo vyťažené na **tzv. bielych plochách** - sucháre mimo lesa

- **6.308m3** bolo vyťažené **v Hájoch a na Hrachovisku** prakticky počas celého roka. Okrem suchárovej hmoty v objeme **6.226m3** bola v LHE /lesníckej evidencii/ zaevidovaná ťažba dreva poškodeného vetrom v objeme **82m3** /vietor 5.10.2018/.

Z tejto náhodnej vykonanej ťažby vznikla holina 9,90 ha.

V PSL plán ťažby na celú obdobia 10 rokov predpisuje vyťažiť **14.994m3**.

Skutočnosť roku 2017 – 6.308m3 predstavuje za 1.rok platnosti 42% z 10-ročného plánu !!!

Z tohto objemu ťažby tvorila 100% náhodná – kalamitná ťažba .

Pre rok 2018 platí reálna hrozba, že v dôsledku šírenia podkôrneho hmyzu budeme nútení v náhodnej ťažbe pokračovať.

Pestovné práce

- ✓ umelá obnova lesa – jarný plán zalesňovania na ploche 15,60ha vysadiť 61.600 ks sadeníc
- ✓ **skutočnosť 25,43ha pri počte sadeníc 98.400ks** - zalesnené bolo na jar – 84.650 ks sadeníc a v jeseni – 13.750 ks sadeníc
- ✓ príprava plôch pre zalesňovanie – uhadzovanie haluziny na ploche : **10,26ha**

- ✓ vyžínanie okolo sadeníc na ploche **190,60ha**, vykonané boli dva zásahy v roku
- ✓ ochrana sadeníc proti ohryzu lesnou zverou na ploche **100,45ha** sa vykonávala chemickým prípravkom Cervakol a mechanickou ochranou manžetami-štipcami
- ✓ prerezávky **0 ha /nevykonané pre neplatný PSL/**
- ✓ výsek krov a nežiadúcich drevín na ploche **13,20ha**
- ✓ chemický postrek mladých kultúr proti škodcovi zvanému tvrdoň smrekový /Hylobius/, ktorý poškodzuje malé sadenice bol vykonaný na ploche **33,80 ha**
- ✓ mechanická ochrana mladých kultúr proti tvrdoňovi smrekovému /Hylobius/
 - PS zakúpilo a použilo 1000 ks ochranných golierikov
 - PS spolupracovalo so súkromnou firmou zo Zvolena, ktorá v porastoch PS testovala nový model – prototyp lapača na odchyt tohto škodcu

Ochrana lesa proti podkôrnemu hmyzu

Pozemkové spoločenstvo zabezpečovalo prevádzku feromónových lapačov v počte 46 ks, OLH pravidelne vykonával monitoring.

Ďalších 15ks feromónových lapačov prevádzkovala na vlastné náklady ŠOP v rámci projektu na ochranu lesa v 100m ochrannom pásme okolo NPR /info bolo v správe predsedu PSBU/.

PSBU v rámci výskumu spolupracovala s Ústavom ekológie lesa SAV zo Zvolena, ktorý okrem ďalších výskumných úloh prevádzkoval ďalších 14ks feromónových lapačov.

V rámci protikôrovcových opatrení haluzinu a časť odpadu po ťažbe vyvážame na skládky, kde je následne táto hmota zoštiepkovaná. V tejto činnosti by sme chceli pokračovať aj v roku 2018.

Práce v lesnej škôlke

Lesná škôlka bola zriadená v roku 1961 v lokalite Terianka, výmera 0,50 ha, úžitková plocha 0,38 ha, nadmorská výška 820 m n m. V súčasnosti sa využíva cca 2/3 produkčnej plochy pre pestovanie sadeníc. Ostatná plocha sa osieva pre zelené hnojivo. Pestujeme len sadenice smreka.

V roku 2017 boli nasledovné stavy sadeníc:

K 1.1.2017 zásoba 165.800 ks sadeníc.

V jarnom období vlastná spotreba 20.650ks sadeníc a doplnenie škôlkovaním 60.000ks semenáčkov, v jeseni sme predali 550ks a pre vlastnú potrebu bolo použité 9.550ks sadeníc.

Celkový stav k 31. 12. 2017 – 195.050ks sadeníc.

Zabezpečenie prác v lese

Ťažbu dreva a približovanie dreva na odvozné miesto zabezpečujeme výlučne dodávateľsky – okrem Vladimíra Jaňáka a vypomohol aj podielnik p. Karol Puchý.

Hlavné pestovné práce boli vykonávané dodávateľsky cez pána Vladimíra Jaňáka, ako bolo odsúhlasené na výbore PS.

Práce v škôlke a pomocné práce v lese sme zabezpečovali našimi dohodármi.

Brigádnicky nám v lese pomáhajú každoročne členovia PZ Ostrô – v roku 2017 odpracovali v rámci zmluvnej bezodplatnej brigády 198 hod.

Protipožiarna ochrana

Funkciu protipožiarného technika na zmluvnom základe zabezpečuje firma Gajos cez svojho pracovníka Ing. Petrana. Vykonáva periodické školenia pre pracovníkov spoločenstva a členov štatutárnych orgánov, zabezpečuje aktualizáciu protipožiarnej dokumentácie, kontroluje dodržiavanie protipožiarnych opatrení a protipožiarnych prostriedkov.

Ochranné a protipožiarné služby počas dní pracovného pokoja od jarných do jesenných mesiacov vykonávajú členovia výboru, dozornej rady a niektorí ďalší dobrovoľníci podľa rozpisu, a taktiež členovia PZ Ostrô.

Členovia DHZ L. Trnovec zabezpečujú pravidelnú starostlivosť o vodné zdroje v lesných porastoch, v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru a v čase sucha vykonávajú pravidelný monitoring a zásobujú lesnú škôlku dodávkami vody na zavlažovanie.

Lesná stráž

Funkciu člena lesnej stráže vykonáva člen spoločenstva Ing. Ján Mražík.

Všetkým uvedeným patrí vďaka nielen moja ale aj celého PSBU, nakoľko svojou prácou zveľaďujú, udržujú a ochraňujú majetok pozemkového spoločenstva !!!

Kontroly vykonané 2017:

Dňa 24.5.2017 vykonal v lesoch PSBU kontrolu hospodárenia formou štátneho dozoru Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov /bývalý Krajský lesný úrad/. Záznam z kontroly bol zverejnený na web stránke PSBU a informáciu ste počuli aj v správe predsedu PS.

Dňa 18.10.2017 PSBU absolvovalo každoročnú kontrolu z NLC Zvolen, štátnej odbornej kontroly v oblasti produkcie LRM. Predmetom kontroly boli doklady na príjem a výdaj sadbového materiálu ako aj kontrola pestovania a zdravotného stavu sadeníc. V „Zázname o kontrole pestovateľ sadbového materiálu“ sa uvádza výsledok kontroly - bez zistených nedostatkov.

Náklady a výnosy hlavných položiek

Predaj dreva - zhodnotenie drevnej hmoty na OM /100,00% celé dĺžky/.

Priemerné ceny v priebehu roka 2017:

1.Q/2017:	42,44 EUR/ m ³	2.Q/2017:	41,34 EUR/ m ³
3.Q/2017:	42,20 EUR/ m ³	4.Q/2017:	38,26 EUR/ m ³

Celkové tržby za drevo : 240.245,08EUR.

Priemerná cena dreva váženým priemerom dosiahla **40,98 EUR/m³** / surové kmene v celých dĺžkach – t.j. aj s palivom a hnilobou/. Cena oproti roku poklesla o 5,17EUR/m³. Hlavná príčina poklesu – celý rok ťažba len suchárov, pretlak suchárov na trhu a s tým súvisiaci výrazný pokles ceny.

Pozn. V týchto tržbách nie je započítané finančné odškodnenie za znehodnotenú drevo pri hniezde orla skalného vo výške cca 6.000EUR, ktoré PS dostane v roku 2018.

Ťažba dreva – celkové náklady predstavujú 96.061,22EUR

Priemerné náklady na ťažbu dreva : **14,97EUR /m³**.

Vďaka ťažbe v odľahlejších lokalitách pri ťažbe došlo k zvýšeniu priemernej ceny o 0,45EUR/m³.

Rezervy na pestovnú činnosť v roku 2017

Čerpanie jednotlivých rezerv – v priložených tabuľkách!!!

PSBU - spolu rezervy na pestovnú činnosť :

stav k 1.1.2017	434.863,61 EUR
čerpanie 2017	91.357,85 EUR
nová rezerva	100.000,00 EUR
stav k 31.12.2017	443.505,76 EUR

Ostatné

1.preplatenie nákladov na základe projektu „Návrh opatrení na ochranu lesa“ v ochrannom pásme 100m okolo NPR Suchá dolina – informácia v správe predsedu PS.

2.na minuloročnom RZ sme vás informovali o Rozhodnutí Okresného úradu , odboru starostlivosti o ŽP, obmedziť hospodárenie v lese v pásme 500 v okolí hniezda orla skalného, takže sme museli okamžite prerušiť ťažbu suchárov v lokalite Hrachovisko.

O odškodnení hovoril predseda PS – máme ukážky z tejto lokality.

Záver

Údaje o hospodárení v roku 2017 – v priložených tabuľkách.

Osobitná pozornosť – porovnanie výsledkov 2014-2015-2016-2017 – premietnuť na RZ.

Niekoľko fotografií z hospodárenia + vývoj kalamity na Hrachovisku – premietnuť na RZ.

Podpora vlastníkov po kalamite v Nemecku a Rakúsku – premietnuť na RZ.

Ďakujem za pozornosť.

V Liptovskom Trnenci dňa 7.4.2018.

Ing. Štefan Čajka - OLH

